



# מהתיקנות הדף היומי

בס"ד | פנינים מתוך שיעורי הדף היומי של הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי שליט"א

## יומא דהילולא קדישא

**ליומא דהילולא של אחד הראשונים כמלאכים  
רבינו משה בן רבי נחמן מרן הרמב"ן זצוק"ל  
נסתלק י"א ניסן שנת ה' אלפים כ"ט**

מרן הקב הישר (פרק כג) מביא סיפור נפלא על  
מרן הרמב"ן זצוק"ל: שהיה לו תלמיד אחד שיצא  
לתרבות רעה ושמו אבנר, ונעשה כותי. ומחמת  
רוב חכמתו בטומאתו, נעשה שר גדול בכותים.

ויהי היום שהיה יום הכיפורים, שלח לו הרמב"ן  
שיבא אליו. בא לפניו התלמיד המומר, ולקח בפני  
רבו הרמב"ן ז"ל חזיר אחד, וניחרו ובישלו. ואחר  
כך שאל לרמב"ן, רבי, על כמה כריתות עברתי  
היום. השיב לו הרמב"ן, על ארבע כריתות עברת  
היום. אמר לו התלמיד, הלא על חמשה לאוין  
עברתי. והתחילו לפלפל בדבר, עד שהרמב"ן  
הודה לו, שאכן עבר על חמשה לאוין של כריתות.

כשראה הרמב"ן רוב חכמתו, שאל אותו, הגד  
נא לי מי הביאך אל מידה מגונה ורעה זו שכפרת  
בתורת משה. השיב לו התלמיד, כי פעם אחת  
שמעתי אותך דורש, שבפרשת האזינו כלולים  
כל המצוות, וכן כלול בו כל ענייני העולם, רק  
שצריך סייעתא דשמיא להביץ כל העניינים  
והסודות הטמונים שם. ובעיני היה זה מן הנמנע,  
עד שבשבילי כן נקבע בלבבי החטא, וחלקתי על  
דברי רבי ואמרת שאין האמת כן, ועבירה גוררת  
עבירה עד שיצאתי ופקרתי ונהפכתי לאיש אחר.

ויען אותו הרמב"ן, עדיין אני אומר כן, שכדברי  
כן הוא שהכל נרמז ומבואר בפרשת האזינו,  
ואם אינך מאמין שאל ואגיד לך. ויתמה התלמיד  
הכופר ואמר, אם כן הוא כדברך תראני איך שמי  
שהוא 'אבנר' נמצא בפרשת האזינו.

ויתפלל הרמב"ן אל ה' בכל לבבו ונפשו, ובא  
פסוק בפיו "אמרתי אפאיהם אשיתיה מאנוש  
זכרם", ואמר לו, הנה האותיות השלישיות מן  
הפסוק הזה, הוא ראשי תיבות **אבנר**. והיה כשמוע  
התלמיד את הדבר, חרד מאוד ויפול על פניו, כי  
ראה בחוש שדברי רבו אמיתיים וצודקים, ומרומז  
בפסוק, שהאיש 'אבנר' יהיה רשע ורע מעללים.

וישאל לרבו הרמב"ן, אם אחזור בתשובה האם  
יהיה לי תיקון ותרופה. השיב לו הרמב"ן, הרי מבואר  
בפסוק שהקב"ה ישיבת מאנוש זכרך, ולא יועיל לך  
שום תרופה. תיפק הלך התלמיד ולקח ספינה בלא  
ספק וחבל ומלח, והלך עם הספינה באשר הוליכו,  
והיה צועק והולך במר נפשו על גודל טפשותו ועל רוב  
עוונותיו.

אחר כך הרבה הרב הרמב"ן בתפילה עליו שהיה לו  
מקצת כפרה. ואחר זמן רב בא התלמיד להרב בחלום,  
והחזיק לו טובה ואמר לו שתפילתו גרמה לו שלכל הפחות  
יולכו אותו לגיהנם, לא כמו לפני כן שהיה בכף הקלע.  
וסיפר התלמיד שדנו אותו דינים הרבה בגיהנם, ולאחר י"ב  
חודש היה לו מזור ותרופה, שלא להוליכו לגן עדן, אך גם לא  
לדון אותו יותר בגיהנם. ומסיים הקב הישר: 'הנה ראה שהכל  
הוא תלוי בתפלה, שהיה לו קצת כפרה'.

## הסגולה המיוחדת בלימוד מסכת מכות

### צריכים לעבוד את ה' ביגיעה עצמית

פעם בשיחה תורנית עם הרבי הקדוש רבי מאיר'ל מאמשנינוב  
זי"ע, הקשה הרבי הקדוש בעל הלב שמחה מגור זי"ע, על הגמרא  
בדף היומי שלנו (סנהדרין קט), המספרת סיפור שלם על נחום  
איש גם זו, שהיה נוהג להגיד על כל דבר, **גם זו טובה**. שאל  
הרבי הלב שמחה, למה רבי עקיבא, תלמידו של נחום איש גם  
זו, לא אמר גם כן לשון זה שאמר רבו, 'גם זו טובה', רק שינה  
ואמר לשון אחר קצת, **כל מה דעביד רחמנא לטב עביד**  
(ברכות ס:).

ענה לו הרבי מאמשנינוב, יתכן שיש כאן מחלוקת בין הרבי  
והתלמיד. נחום איש גם זו סבר, שאפילו דבר הנראה רע גמור,  
יש לנו להאמין שבאמת **גם זו טובה**, למרות שהטובה  
נסתרת מעינינו לעולם. לעומת זה רבי עקיבא בא ולימד אותנו,

**כל מה דעביד רחמנא לטב עביד**, כלומר,  
כל דבר שנראה לנו עתה כרעה, הדבר בטוח  
שבוחאי עוד יצמח לנו טובה גדולה מכן, ועוד  
נראה את הטובה בעינינו.

ענה לו הרבי הלב שמחה, זה תירוץ יפה, אך  
יתכן לומר באופן פשוט, שבאמת שניהם  
התכוונו לדבר אחד, רק בכל זאת לא רצה רבי  
עקיבא לצטט לשון רבו, ולומר על כל דבר **גם  
זו טובה**, וי"ל נאך מאכן איז נישט קיין  
קוין - כי לחקות את השני זה לא חכמה,  
מאחר שזה לא בא ביגיעה עצמית. ולכן הוא  
המציא לשון חדש ביגיעה עצמית, **כל מה  
דעביד רחמנא לטב עביד**.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם  
סנהדרין דף קט, י"ג חשון תשע"ח)

### טעמים נפלאים למה נוהגים לשלוח טלית לחתן

מרן הגאון רבי ישראל יצחק רייזמן זצוק"ל סיפר, שהיה לו  
אחות שלא עליכם לא היו לה בני, והלכה למרן הגאון בעל  
התורת חסד זצוק"ל, וביקשה ממנה שהוא יתפלל עליה  
שתפקד בבנים. הגאון נתן לה סגולה, שהיא תתפור טלית,  
והבעל יכניס בה הציצית, ויעניקו לו את הטלית עם הציצית.  
בני הזוג עשו כן, ותוך שנה נולד להם בן לחלל טוב.

הסביר התלמיד של מרן הרב מטשעביץ זצוק"ל הגאון רבי  
יהודה רבינוביץ זצ"ל, שהמקור לסגולה, הוא פסוק בפרשת  
שלח (במדבר טו, לח), **ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם  
לדורותם**, כשמטילים ציצית בכנפות הבגד, זוכים **לדורותם**,  
להעמיד דורות בישראל. המשך הגאון רבי יהודה ואמר, שאולי  
זהו טעם המנהג ששולחים טלית לחתן לפני החתונה, כדי  
שהחתן יטיל בה ציצית, וזכה להקים דורות בישראל.

עוד טעם נראה בדבר - אמר הגאון רבי יהודה, על פי הגמרא  
בדף היומי שלנו (סנהדרין קי), **חכמות נשים בנתה ביתה**, זו  
אשתו של און בן פלת, שהצילה את בעלה מעדת קורח. **ואולת**

**בידה תהרסנה**, זו אשתו של קרח, שבטפשותה הרסה את  
ביתה, ושידלה את בעלה קורח לצאת כנגד משה רבינו. דהנה  
אשתו של און בן פלת, סתרה שערות ראשה, כדי שלא יוכלו  
לקרוא את בעלה לצרפו למחלוקת קרח. לעומת זה אשתו של  
קרח שיכנעה את בעלה, שיעשה לעדתו טליתים שכולם תכלת  
בלי ציצית, כדי לחלוק בכך על משה רבינו.

ולכן נוהגים שהבתולה לפני החופה ראשה פרוץ, לרמז לה שיש  
לה לשכנע לבעלה החתן, שלא יכניס ראשו למחלוקת. וכמו  
כן שולחים לחתן טלית עם ציצית, להוציא מדעתה הרעה של  
אשת קורח.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם סנהדרין דף קי,  
י"ד חשון תשע"ח)

## הכל על דאבדין ולא משתכחין

כשהיינו נער צעיר, פגשתי בבית כנסת הגדול בבני  
ברק, את הגה"ח רבי ישעיה שפירא זצ"ל, הוא  
היה יהודי מדורות שעברו, ונשאתי חן בעיניו,  
והיינו מדברים מדי פעם על צדיקים. פעם הוא  
אמר לי ווארט נפלא על לשון הגמרא בדף היומי  
שלנו (סנהדרין קיא), **הכל על דאבדין ולא  
משתכחין**.

ופירשו צדיקים כן, **הכל על הצדיקים שהם  
בבחינת על מלשון עליה, דאבדין**, שהסתלקו מן  
העולם. **ולא**, מי שהם בבחינת **לא**, שהם נחשבים  
לכלום, דוקא הם **משתכחין**, נמצאים עדיין  
בעולם. דברי פי חכם חן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם  
סנהדרין דף קיא, ט"ז חשון תשע"ח)

## עקיבא ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו

ברוך שהיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה, השבוע אנחנו זוכים  
השבוע להתחיל **מסכת מכות** בסדר לימוד הדף היומי. מרן  
החיד"א זי"ע בספרו דבש לפי (מערכת ה' אות ט') מביא,  
ששמע מזקן אחד מקובל, שטוב לעסוק במסכת מכות, כי  
**מכו"ת** בגימטריא **הרהור"ם**, ויכולים לבטל בזה הרהורים  
רעים.

בבאיאן אצל הרבי הקדוש הפחד יצחק זצוק"ל, היה קפידא  
בכל מוצאי תשעה באב, לעשות סיום על מסכת מכות.  
והסביר בנו הרבי הקדוש מבאיאן טשערנוביץ זצוק"ל,  
שהוא היה עושה את הסיום כל שנה עבור אביו, שהענין  
בזה הוא, כי מסכת מכות מסתיימת עם המילים **עקיבא  
ניחמתנו, עקיבא ניחמתנו** (מכות כד:). ואכן הרבי  
הקדוש מבאיאן היה חוזר כמה פעמים על המילים,  
עקיבא ניחמתנו. שנזכה בקרב ממש לראות בנחתם  
ציין וירושלים, אמן.

(מתוך הפתיחה לשיעור - במחזור הקודם  
מכות דף ב, ה"ח חשון תשע"ח)

הגאון  
נתן לה  
סגולה

## בצילום של גדולי ישראל שליט"א

### כ"ק מרן האדמו"ר מזוטשקא שליט"א

הגמרא במסכת יומא (לח,): ואמר רבי חייה בר אבא אמר רבי יוחנן, ראה הקדוש ברוך הוא שצדיקים מועטין, עמד ושתלן בכל דור ודור. שבת קודש רעוא דרעוין שבת פרשת ויקהל שבת פרשת פרה, בצילו של הצדיק, הוד כ"ק מרן הרבי מזוטשקא שליט"א, לא תישכח בסייעתא דשמיא לעולם. כי זה כמה נכסוף נכספתי להיות בפורים בצל הקדוש אצל הרבי שליט"א, ולא זכיתי. תושבי ירושלים עיר הקודש זכו להתרומם בצילו של הרבי שליט"א בימי פורים המשולש. וְעַרְסָהּ קָאָט נִישֵׁט פֶּאָרְזֻקְט - מי שלא טעם טיש סעודה שלישית אצל הרבי שליט"א, לא ראה השתפכות הנפש לבורא עולם. כבר בתפילת מנחה, הבית כנסת בלי עין הרע נהיה צר מלהכיל, אנשים מכל בני ברק מגיעים, ומדקה לדקה בסעודה שלישית היכל הטישים מתמלא. האור מתכבה, ומרן הרבי שליט"א בוער בתורה בבכיית כלפידי אש, די לראות את פניו הקדושים של הרבי שליט"א, להתעורר ליראת שמים טהורה.

אשרי הדור שהרבי שליט"א משפיע עליו, תורה יראת שמים ומידות טובות. כמה יהודים בכל העולם מתקרבים יום יום לבורא עולם בזכות השיר הקדוש שהרבי שליט"א חיבר בשדה תעופה בהמתנה להיכנס לארה"ב, 'והנה ה' ניצב עליו, ומלוא כל הארץ כבודו, ומביט עליו ובוהן כליות ולב, אם עובדו כראוי'. מילים מהספר הקדוש תניא (פרק מא).

בשבת קודש פרשת ויקהל, למדנו בתורה הקדושה (שמות לה, ג), 'לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת'. מי שזוכה ללמוד זוהר הקדוש רואה, שבתיקוני זוהר (תיקון מח) מובא בהרחבה, על החומרא של כעס בשבת קודש, שזה בבחינת אש. מורי ורבותי, מידה טובה מרובה חמש מאות פעמים, כשיהודי זוכה שמתלהב בנשמתו א' פִּיֶיעָר פֶּון שֶׁבֶת קוֹדֶשׁ - אש קודש של שבת קודש, דָּאָס איז די רִיכְטִיגֶע פִּיֶיעָר - זהו האש הנכון. וכשזוכים להגיע לצדיק ברעוא דרעוין להתעלות בתורה וביראת שמים, שְׁפִירְט מְעַן אַ אַנְדֶּער טַעַם אִין שֶׁבֶת קוֹדֶשׁ - זוכים לטעום טעם אחר בשבת קודש.

אז מה הפלא שהרבה אחרי שיטת רבינו תם במוצאי שבת קודש, עוד נוהרים אנשים להיכל הטישים בזוטשקא, לטעום אפילו מעט משבת קודש אצל הרבי שליט"א. הרבי שליט"א מתחיל שיר, 'אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה'. הרבי הלביש שיר ממרן הרבי הקדוש רבי ברוך ממעוזבו זצוק"ל, על המילים הללו, אש תמיד, וכמה זה מתחבר למה שדיברנו קודם. זקני החסידים מספרים לי, שהרבי שליט"א חיבר את השיר המרגש אחרי אסון מירון לא עליכם, ומאז, כל שבת קודש בוערים הרבי שליט"א והציבור הקדוש בשיר.

אחרי זה הרבי בוער בשיר שהרבי חיבר, 'וטהר לבנו'. ואחרי זה 'נכספה' הידוע של חצר הקדוש סקולען, ואחרי זה השיר הנוראי של הרבי הקדוש רבי מיכל מזלוטשוב זצוק"ל, שכידוע לכל, שיר זה מעורר לתשובה.

אחרי כזה התעלות בשירות ותשבחות לבורא עולם, הרבי שליט"א בבחינת אם הרב דומה למלאך ה' צבאות תורה יבקשו מפיהו, פותח את פיו בדברי תורה, בפסוק הראשון בפרשה (שמות לה, א), 'ויקהל משה את כל עדת בני ישראל', משה רבינו לימד לכלל ישראל 'דעת', 'עדת' הוא אותיות 'דעת', 'דעת' כידוע זה טהרה, על ידי שיש דעת, זוכים להשראת השכינה.

הרבי מזכיר בתורה דבריו הקדושים של מרן הבית אהרן מקרלין זי"ע, שבזמן שקוראים בתורה הקדושה פרשת פרה, צריך להאמין שאנחנו זוכים להיטהר. הרבי שליט"א בכל התורה, מסנגר על כלל ישראל, ונותן כח לכל יהודי בכל מצב, גם אם לא עליכם חלילה נפל לשפל המדרגות, הוא יכול להתעלות ולהתקרב לבורא עולם. הרבי שליט"א מזכיר בסוף התורה, על הטלטלה שפוקד את כל העולם, וואס וויל דָּער אַיִבְעֶרְשֶׁטער פֶּון אונז - מה הקב"ה רוצה מאיתנו, לעורר אותנו להתקרב אליו. הרבי מסיים בדבריו הקדושים של מרן רבי מנחם מנדל מרימנוב זצוק"ל, ששנה שחל שבת קודש כמו השנה, סמוך ונראה ליום טוב של פסח, זה סגולה שנזכה לגאולה שלימה.

בסוף הטיש ניגש אלי יהודי ישיש, ומספר לי, וויפיל איז דָּער רַבֵּי אוֹיִסְגֶּעֲרָעֶט אִין מִידוֹת - על עבודת המידות הקדושות של מרן הרבי שליט"א. הוא פגש את הרבי לפני כמה שנים בשבת קודש בבית חולים, כשהרבי היה לא עליכם עם אביו הרבי בעל הנזר דוד מזוטשקא זצוק"ל, ואותו יהודי בא לבקש מהרבי שליט"א שייגיד בשעת רעוא דרעוין לכמה יהודים שהיו שם, דברי חיזוק. הרבי שליט"א ברוב הענווה לא הסכים, וביקש ממנו להגיד דברי תורה. היהודי מגיע היום לחצר הקדוש זוטשקא, ומתני שהרבי פוגש אותו, הרבי ממלא אותו בדברי תורה ובברכות לרוב.

נברך את מרן הרבי שליט"א, איריך ימים על ממלכתו, ושכבר נזכה בקרוב ממש, שהרבי שליט"א ילווה אותנו לקבל פני משיח צדקנו, אמן.



(מתוך הפתיחה לשיעור - סנהדרין דף צו, כ"ד אדר תשפ"ה)

## מאוצרות הפרשה

**יש להבין ענין הקרבת הבהמות**, הרי לכאורה אם אדם חטא בהמה מה חטאה, ואיך מגיע כפרה לאדם על ידי שחיטת הבהמות ושריפתם באש. והענין בזה, שהוא כדי שהאדם יתבונן בענין הנוהג בעולם, שהפחות במעלה מוכרח להשתעבד להנכבד ממנו במעלה. ויקח ראייה לזה מהקרבת הבהמה לקרבן, דלכאורה איך יתכן שבשבילי שחטאתי, יהיה מוכרח הבעל חי להישחט ולהישקר על לא חטא בכפו, כשאין לו שום יכולת לעמוד כנגדי, איך יכול לב האנושי ושכל האנושי להסכים לעשות עוול כזה.

והתייעול על זה, דבאמת כן נאה וכן יאה שישתעבד הבהמה הפחותה במדרגה, לכל צרכי של האדם הנכבד. וכיון שהאדם נצרך כעת לכפרה, בודאי יש לו הרשות לשחוט ולשרוף עבור זה את הבהמה, כדי לזכות על ידה לכפרה, ואין בזה שום עוולה.

וכשיעלה זאת על לבו, יתעורר ללמוד מזה קל וחומר בן בנו של קל וחומר, ומה אם הבעל חי מוכרח להיות משעובד כל כך להאדם הנכבד ממנו, הגם שהאדם לא בראו, ולא גמל לו שום דבר טוב לא בעבר ולא בהווה ולא בעתיד, ואינו מכירו כלל, מכל מקום הוא מוכרח להישחט ולהיאבד מן העולם עבורו.

אם כן על אחת כמה וכמה, האדם לנגד מלך מלכי המלכים הקב"ה, שהאדם הוא כאפס ואין ממש נגד גדלות הש"ת, נמצא שהש"ת מכובד יותר ממנו אלפי אלפי פעמים בלי שום מספר, ובפרט שהש"ת גמל לו כל טוב, הוציאו מאין ליש, בראו זנו ופרנסו, על אחת כמה וכמה שהאדם צריך להיות משועבד ובטל לגמרי להש"ת, אף אם יצטרך בשביל זה לסבול יסורין קשים ולהיאבד מן העולם, כל שכן שהוא צריך לקיים מצוות התורה, שאורך ימים בימינה בשמאלה עושר וכבוד, ודרכיה דרכי נועם (משלי ג, טו-יז).

זהו טעם הקרבת הבהמה לקרבן, כדי שעל ידי זה יתעורר האדם לשעבד גופו ורוחו ונפשו להש"ת הנכבד ממנו בביטול גמור, ומכאן ואילך יתאמץ בכל כוחו שלא להיכשל עוד בשום עבירה קלה. (ישמח משה ויקרא)

### ואת אשר חטא מן הקודש ישלם ואת חמישיתו יוסף עליו

(ה, טו). ידוע אשר המצות נקרא בשם מיכלא דאסוותא, מאכל הרפואה. והנה מדרך הרופאים המומחים כאשר יתנו איזה סמים לרפואה, איז מקודם נותנין סמים לנקות את האיציטומא מכל פסולת, כי בלא זה לא יעשו תחבולות הסמים את פעולתם. כמו כן בענין רפואה רוחנית צריך מקודם לבער חמץ וכח התאוה והפסולת, ואז יוכלו המצות להביא עליו תוספת קדושה והשגה גדולה.

זהו 'ואת אשר חטא מן הקודש ישלם', היינו, מה שפגם, ישלם מקודם לתקן את הכל בבחינת סור מרע, שהוא ביעור חמץ. ואחר זה 'ואת חמישיתו יוסף עליו', היינו המצה שהיא בחינת אות ה' שהיא חמישית כנודע, ועל דרך הנוסח 'הא' לחמא עניא, אז המצות יסיפו עליו אור קדושה דלעילא.

(אמרי נועם ויקרא אות טז)

## נקודה למחשבה:

הדברי תורה לע"נ הרב החסיד רבי עקיבא יוסף בן הגאון רבי מרדכי דוד זצ"ל • לרפואת מרת לאה בת מלכה • לזכות מרדכי דוד בן לאה לזיווג הגון וטוב במהרה

לשמיעת שיעורי הרה"ג אברהם ישעיהו קובלסקי בקול הלשון חי"ג: 073-295-1340 | לקבלת העלון בדוא"ל: [a0548470661@gmail.com](mailto:a0548470661@gmail.com)

להרצאות | לשיעורים | להנצחות | לתגובות | לתרומות, ולכל ענין אחר בנוגע לגליון: 054-847-0661